

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

Факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри проф. Марченко О. А.

_____/_____
(протокол № _____ від _____ 20_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація виробництва

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Освітня програма Економіка та бізнес

Мелітополь, 2020

Розробники:

Біляєв С.С. к.е.н., доцент кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
І.С.

Верховод

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Рівень вищої освіти: перший Бакалавр Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051 Економіка Освітня програма: Економіка та бізнес	Обов'язкова	
Блоків – 2		Рік підготовки	
		четвертий	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 180 години		7	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній рівень – бакалавр	44 год.	
		Практичні, семінарські	
		42 год.	
		Лабораторні	
		☐	☐
		Самостійна робота:	
		94 год.	
		Вид контролю	
		іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета викладання дисципліни: є формування теоретичних знань і навичок раціональної організації виробництва та використання методів підвищення результативності виробничих систем промислового підприємства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: Ознайомлення студентів з теоретичними засадами організації виробництва, методичними підходами раціоналізації та проектування виробництва; оволодіння практичними навичками обґрунтовувати проектні рішення щодо підвищення ефективності виробництва; застосування дослідницьких і організаторських здібностей у процесі розроблення організаційних проектів виробництва та їх реалізації.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: закони, закономірності, принципи і механізм організації виробничого процесу на підприємстві.

вміти: аналізувати процеси, що відбуваються у виробництві, самостійного виконувати техніко-економічні розрахунки та обґрунтування параметрів раціональної організації виробничих систем.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ДИСЦИПЛІНОЮ:

Спеціальні компетентності:

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально- економічні процеси.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально- економічних наслідків.

4. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- PH3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,
- PH4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
- PH5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
- PH6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
- PH7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
- PH9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- PH12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- PH13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
- PH21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Концептуальні підходи до організації виробничої інфраструктури підприємства. Структурні підрозділи та їх завдання. Зміст технічного обслуговування виробництва. Роль служб технічного обслуговування. Підрозділи інфраструктури та їх функції. Спільні принципи технічного обслуговування виробництва. Тенденції розвитку обслуговуючих підрозділів та служб. 2. Організація інструментального господарства. Основні завдання інструментального господарства. Класифікація технічного оснащення. Планування забезпечення підприємства оснащенням. Нормування витрат оснащення. Оборотний фонд оснащення. Структура цехових запасів оснащення. Максимальний запас оснащення. Система планування — на замовлення. Оцінка ефективності інструментального господарства. Шляхи удосконалення інструментального обслуговування. 3. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання. Головне завдання ремонтного господарства. Основні функції ремонтного господарства. Сутнісно-функціональна характеристика ремонтного господарства. Фактори, що визначають структуру ремонтного господарства підприємства. Структура та управління ремонтним господарством. Функції і склад ремонтно-

механічного цеху. Цехова ремонтна база. Система планово-запобіжних ремонтів. Нормативи системи планово-запобіжних ремонтів. Загальний річний обсяг ремонтних робіт та його розрахунок. Основні етапи проведення ремонтних робіт. Форми організації ремонту. Методи виконання ремонтних робіт. Показники діяльності ремонтного господарства. Напрями вдосконалення ремонтного господарства.

2. Організація виробничого процесу
Організаційні основи виробництва
1. Зміст і предмет організації виробництва. Організація як процес і як явище. Змістовне значення виробництва. Сутність організації виробництва. Основне завдання організації виробництва як науки. Предмет науки організації виробництва.
2. Поняття організації. Поняття —організація|| у широкому розумінні. Розгляд організації у статичній і у динамічній. Структура поняття —організація|| стосовно до виробничих систем.
3. Основні аспекти теорії організації виробництва. Організація виробництва як наука і як процес. Концептуальні засади організації виробництва. Сутнісна характеристика організації виробництва. Основні закони організації виробництва та їх вплив на поведінку виробничої системи. Закономірності організації виробництва. Модель організації виробництва у просторі і часі. Функціональна структура організації виробництва. Багатоелементність науки організації виробництва.

3. Організаційні типи виробництва. Поняття системи як сукупності елементів. Основні складові частини системи. Матеріальне виробництво як складна система.
2. Виробнича система та її елементи. Загальна характеристика виробничої системи. Основні елементи виробничої системи. Цілісність та стійкість виробничої системи. Склад виробничої системи.
3. Підсистеми виробничої системи. Технічна, технологічна, економічна, інформаційна, логістична підсистеми виробничої системи. Підсистема організації виробництва. Підприємство як складна економічна система та її головні риси. Особливості організації виробничої системи підприємства.
4. Процес організації виробництва у виробничій системі. Загальна характеристика процесу організації виробництва. Основні цілі організації виробництва. Головні етапи процесу організації виробництва. Мета процесу організації виробництва.

4. Організація виробничого процесу у часі.
1. Виробничий цикл і його структура. Виробничий процес, його види та елементи. Поняття виробничого циклу. Використання виробничого циклу в плануванні. Структура виробничого циклу. Фактори, що впливають на тривалість виробничого циклу. Виробничий цикл простого процесу.
2. Види руху предметів праці по операціях процесів. Послідовний вид руху. Паралельний вид руху. Паралельно-послідовний вид руху. Тривалість виробничого циклу з урахуванням міжопераційних перерв. Заходи щодо скорочення виробничого циклу.
3. Виробничий цикл складного процесу. Структура виробничого циклу складного процесу. Цикловий графік та його побудова.
4. Шляхи й ефективність скорочення виробничого циклу. Зниження трудомісткості. Застосування процесів транспортування, складування і контролю. Підвищення ступеня паралельності виконуваних робіт. Економічні результати скорочення виробничого циклу.

5. Організація виробничого процесу у просторі. Роль транспортного господарства. Основні види транспортних робіт. Фактори, що впливають на структуру транспортного господарства. Класифікація транспортних засобів. Показники стану транспортного господарства. Маршрути руху транспортних засобів на підприємстві. Визначення кількості транспортних засобів. Показники використання внутрішнього транспорту. Перспективи розвитку транспортних господарств. 2. Організація енергетичного господарства. Основне завдання організації енергетичного господарства. Основні види енергетичних процесів та їх характеристика. Основні складові структури енергетичного господарства. Нормування витрат енергоносіїв. Планування потреб підприємства у енергоносіях. Основні показники, що характеризують енергетичне господарство. Напрями вдосконалення організації енергетичного господарства.

6. Організація оплати праці на підприємстві. Об'єкти та предмет нормування праці. Головні завдання нормування праці. Функції нормування праці. Основні принципи нормування праці. 2. Затрати робочого часу та їх класифікація. Класифікація затрат робочого часу. Основні види затрат робочого часу. Складові часу перерв. Перекритий та не перекритий час. Штучно-калькуляційний час та його розрахунок. 3. Норми і нормативи в організації нормування праці. Нормативи витрачання праці та норми витрат часу. Об'єктивна необхідність нормування. Система норм праці. Норма часу. Норма виробітку. Нормоване завдання. Норма обслуговування. Норма часу на одиницю продукції. Технічно обґрунтована норма часу. Встановлення технічно обґрунтованої норми часу. Склад норми штучного часу.

1. Організація потокового виробництва. Загальна характеристика різновидів потокового виробництва. Сутність поняття потокове виробництво. Принцип спеціалізації в потоковому виробництві. Принцип прямоточності в потоковому виробництві. Принцип безперервності в потоковому виробництві. Принцип паралельності в потоковому виробництві. Принцип ритмічності в потоковому виробництві. Такт і ритм лінії. Лінії за способом підтримки ритму. Основні транспортні засоби в потоковому виробництві. Конвеєри в потоковому виробництві. Класифікація ліній за основними ознаками. 2. Особливості організації безперервно-потоківих ліній. Синхронізація операцій. Безперервно-потоківі лінії та умови їх створення. Основи розрахунку безперервно-потоківих ліній. Добова програма запуску. Добовий дійсний фонд часу. Такт безперервно-потоківі лінії. Число робочих місць та коефіцієнт їх завантаження. Швидкість конвеєру. Заділи на безперервно-потоківих лініях. Практичне використання безперервно-потоківих ліній. Робоча та інші зони конвеєру. Безперервно-потоківі лінії з розподільчим конвеєром. Безперервно-потоківі лінії з нерухомим об'єктом.

8. Організація автоматизованого виробництва. Класифікація автоматизованих ліній. Основні типи автоматичних ліній. Схеми автоматичних потоківих ліній з різними варіантами кінематичного зв'язку механізмів. Ритм (такт) автоматичної лінії. 6. Організаційні умови та переваги потокового виробництва. Вимоги до організації потокового виробництва – конструкція виробу, технічний режим, режим обслуговування, трудовий режим. Переваги потокової організації виробництва.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	У тому числі				
		л	п	л а б	ін д	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Блок 1.						
Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання.	20	4	4			12
Тема 2. Виробничий процес і його складові.	20	6	4			10
Тема 3. Організаційні типи виробництва.	24	6	6			12
Тема 4. Організація виробничого процесу у часі.	24	6	6			12
Разом за змістовим модулем 1.	88	20	20			48
Блок 2.						
Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі.	20	4	4			12
Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві.	24	6	6			12
Тема 7. Організація потокового виробництва.	24	6	6			12
Тема 8. Організація автоматизованого виробництва.	24	6	6			12
Разом за змістовим модулем 2.	82	22	22			48
Всього	180	44	42			96

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Економіка праці	
1.	Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання.	4

2.	Тема 2. Виробничий процес і його складові.	6
3.	Тема 3. Організаційні типи виробництва.	6
4.	Тема 4. Організація виробничого процесу у часі.	6
5.	Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі.	4
6.	Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві.	4
7.	Тема 7 Організація потокового виробництва.	6
8.	Тема 8. Організація автоматизованого виробництва.	6
	Усього	44

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання.	4
2.	Тема 2. Виробничий процес і його складові.	4
3.	Тема 3. Організаційні типи виробництва.	6
4.	Тема 4. Організація виробничого процесу у часі.	6
5.	Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі.	4
6.	Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві.	6
7.	Тема 7 Організація потокового виробництва.	6
8.	Тема 8. Організація автоматизованого виробництва.	6
	Усього	42

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання.	12
1	Тема 2. Виробничий процес і його складові.	10
2	Тема 3. Організаційні типи виробництва.	12

3	Тема 4. Організація виробничого процесу у часі.	12
4	Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі.	12
5	Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві.	12
6	Тема 7 Організація потокового виробництва.	12
7	Тема 8. Організація автоматизованого виробництва.	12
	Усього	94

10.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни «Організація виробництва.» використовуються такі методи навчання: співбесіда, пояснення, інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій, практична робота, ситуаційні вправи.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення дисципліни «Організація виробництва.» використовуються такі методи контролю: опитування, тестування, перевірка конспектів, контрольна робота.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мороз В. С. Організація виробництва : навч. посіб. / В. С. Мороз, А. С. Тельнов. – К. : Ліра-К, 2015. – 256 с.

Навчальний посібник з дисципліни «Організація виробництва» для студентів економічних і технічних спеціальностей усіх форм навчання і слухачів системи виробничо-економічного навчання кадрів / В. С. Рижиков[та ін.]. – 3-е вид., перероб. – К.: ТОВ «Видавництво Дельта», 2006. – 264 с.

2. Організація виробництва: Навч. посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2003. – 336 с.
3. Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва: Підручник. – Львів: «Магнолія плюс», 2005. – 400 с.

Додаткова:

4. Березівський П. С. Організація виробництва, прогнозування та планування в агропромисловому комплексі України : навч. посіб. / П. С. Березівський, Н. І. Михалюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 440 с.
5. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К. : Ліра-К, 2013. – 260 с.

6. Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика : навч. посіб. / І. І. Грибик. – К. : Ліра-К, 2014. – 428 с
7. Данилюк М. О. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. / М. О. Данилюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 328 с
8. Доберчак Н. І. Економіка виробництва : навч. посіб. / Н. І. Доберчак. – К. : Ліра-К, 2015. – 258 с.
9. Дикань В.Л. Организация производства. – Харьков: Олант, 2002. – 255 с.
10. Захарченко В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. І. Захарченко. – К. : Ліра-К, 2014. – 300 с.

14. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України // <http://www.me.gov.ua>
3. Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.portal.rada.gov.ua>.